

„BĂIATUL DE AUR“ de Clifford Odets

Data premierei : 21 martie 1976.

Regia : GEORGE RADA. Scenografia : VICTOR CREȚULESCU.

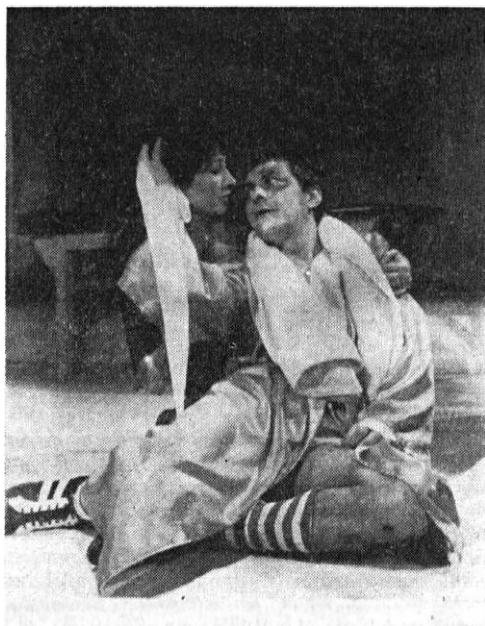
Distribuția : EUGEN POPESCU COSMIN (Tom Moody) ; LILIANA LUPAN (Lorna Moon) ; MIHAI MIHAIL (Joe Bonaparte) ; ȘERBAN BOGDAN (Tokio) ; ALEXANDRU NĂSTASE (Dl. Carp) ; GHEORGHE V. GHEORGHE (Siggie) ; MARCEL HIRJOGHE (Dl. Bonaparte) ; LENI ȘTEFĂNESCU (Anna) ; LEONARD CALEA (Frank) ; GRIG DRISTARU (Roxey Gottlieb) ; DIMITRIE BITANG (Eddie Fuselli) ; FLORIN DUMBRAVĂ (Peppe Whitee) ; LUCIAN TEMELIE (Drake) ; VLAD VASILIU (Lewis) ; RADU GHEORGHE JIPA (Barker) ; AURELIAN GEORGESCU (Nickey).

Premiera de la Galați cu piesa *Băiatul de aur* îmbogățește lista dramaturgilor americani de semnificație reprezentați în țara noastră și readuce, după foarte mulți ani, în circulație un text dintre cele mai importante ale unui autor considerat la el acasă, alături de O'Neill, judecătorul lucid, aspru și neiertător al societății americane contemporane. Clifford Odets ne este cunoscut mai ales prin piesa sa revoluționară, *În așteptarea lui Lefty*, piesă care oglindește lupta proletariatului american și ilustrează poziția autorului față de realitățile timpului și țării sale, poziție vehement critică, nedezmințită în cel mai fecund deceniu al creației sale, deceniul premergător ultimului război mondial. Acestei perioade de creație, care l-a propulsat pe Odets în fruntea generației sale de scriitori militanți, îi aparține și *Băiatul de aur*, piesă despre care e necesar să amintim că a fost pusă în scenă încă în 1946 de Ion Sava și a constituit obiectul unei pătrunzătoare analize critice a lui Petru Comarnescu. *Băiatul de aur* — observați, titlul are o dublă semnificație : băiatul are un fond sufleteș de valoarea metalului prețios și va deveni un izvor de venituri ca un filon de aur pentru cei ce-l vor exploa-

ta — *Băiatul de aur* e o piesă alegorică ; e o alegorie modernă, cum o numea autorul, o alegorie a luptei pentru viață în societatea americană, a luptei necruțătoare, adesea ucigașă, a luptei în care simțămintele, aspirațiile sînt lăsate la o parte, pentru a face loc înavuțirii.

Întîmplările concrete din piesă ne înfățișează un tînăr dintr-o familie săracă, muzician talentat, care renunță la vioara lui pentru a urca pe ring, pentru a dobîndi bani și glorie prin forța pumnilor. Culisele boxului profesionist interesează mai puțin în cazul nostru, cît interesează semnificația acestei lupte în care combatantul izolat este strivit în angrenajul unei mașini necruțătoare care e societatea americană potrivitnică individului. Acest lucru l-a înțeles foarte bine tînărul regizor George Rada, autorul acestui foarte bun spectacol, și l-a tradus în termeni scenici exacti. Pornind chiar de la distribuirea în rolul principal a actorului Mihai Mihail — căruia, pentru cine-l cunoaște, numai carura de pugilist nu-i e proprie — s-a făcut simțită intenția regizorului de a scoate în evidență nu posibila încăierare din ring, ci încheștarea cu viața, în care tînărul Joe Bonaparte se angajează. Interpretul a subliniat tocmai această încă-

Liliana Lupan și Mihai Mihail

pătinată hotărâre de a birui viața, amărăciunea greu ascunsă de a fi renunțat la un ideal pentru o carieră, speranța că va putea redobândi idealul părăsit și, în sfârșit, înfrângerea definitivă petrecută înăuntrul lui, în chiar elipa marii victorii ciștigată cu pumnii. Frumoasă și plină de nuanțe, evoluția lui Mihai Mihail pe tot întinsul rolului, și încoronată cu o notă de puternică vibrație tragică în momentul final. O bună tovarășie îi ține Liliana Lupan, interpreta Lornei Moon, femeie-jucărie, pendulind între viața fără griji și adevărata dragoste. Personajul are o evoluție lineară, altfel spus e destul de sărac, dar interpreta l-a îmbogățit, dublând aparentele de frivolitate și ușurătate ale Lornei cu un fel de lăcomie nemască de a trăi cu adevărat iubirea.

Dimitrie Bitang (Eddie Fuselli) opune tânărului Joe Bonaparte tipul de om rapace, neiertător, cu aparențe de bunăvoință și grațitudine, în fond crud, necruțător, tipul de om de afaceri pentru care un teanc de bani valorează cu mult mai mult decât viețile celor din jur. Interpretul compune admirabil portretul lui Eddie Fuselli, om uscat, cu chipul imobil, cu mersul țeapăn, cu gesturi zgârcite, cu vorba șuierată ca amenințarea unei reptile veninoase. Performanța lui Dimitrie Bitang este deosebită, nu-mi amintesc să-l fi văzut vreodată atât de bine, într-un rol inteligent elaborat, minuțios cizelat și care-i deschide noi căi în evoluția lui viitoare. Spectacolul mai cuprinde și alți interpreți, printre care: Eugen Popescu Cosmin, colorat, ager, mobil, în rolul unui manager de mîna a doua, Tom Moody. Mai realizează plăcute și interesante compoziții Marcel Hirjoghe în dl. Bonaparte, Gheorghe V. Gheorghe, cu mult haz în rolul bețivanului Siggie, Leni Ștefănescu, Lucian Temelie și Florin Dumbravă. Leonard Calea înfățișează cu simplitate și limpezime pe Frank, tipul de erou frecvent în opera lui Clifford Odets, luptătorul angajat într-o altfel de luptă, în lupta pentru o lume mai dreaptă. Bătălia solitară a tânărului Joe Bonaparte apare și mai subliniat inutilă în comparație cu angajarea pe calea revoluționară prin care Frank se împotrivesc lumii prost întocmite pe care o înfățișează Clifford Odets.

Ar mai fi de adăugat că Victor Crețulescu a conceput și realizat un cadru scenografie dispus pe planuri multiple, funcțional și, totodată, capabil să sugereze atmosfera neprietenoasă, ostilă, în care Joe Bonaparte se zbate fără speranță.

Virgil Munteanu

**TEATRUL „VICTOR ION POPA”
DIN BÎRLAD**

PUTEREA ÎNTUNERICULUI

de L. N. Tolstoi

Data premierei: 18 iunie 1975.

Regia: MUȘATA MUCENIC. Scenografia: TRALAN NITESCU. Traducerea: AL. KIRIȚESCU și ADA PIETRARI.

Distribuția: ELENA PETRICAN (Anisia); SMARANDA HERFORD (Aculina); VASILE MUREȘANU (Piotr); ZEINA SIRB (Aniutca); AURELIAN NAPU (Nichita); MARINA BANU (Matriona); CONSTANTIN PETRICAN (Achim); VALY MIHALACHE (Marina); DUDUȚA OLIAN (Cumătra); ȘTEFAN TIVODARU (Mitrici); FLORIN PREDUNA (Pețitorul); IOANA ANGELESCU (Vecina); AUREL IONESCU (Vătășelul); GHEORGHE DOROFTEI (Semion); DANA TOMIȚA (O fată); VASILE PREDĂ (Logodnicul); EUDOXIA BUGETESCU, ECATERINA NAZARIE, LILY POPA (Nuntașe); TRALAN ANDRII (Vizitiul).

Obsedată ani de zile de acest text (cum o mărturisește în caietul-program), tinăra regizoare Mușata Mucenic propune, de la început, și o „cheie” interpretativă. Ea îl citează, fericit, pe Stanislavski: „În teatru, realismul se schimbă în naturalism cînd actorul nu-l justifică lăuntric”. Într-un fel, aceasta este și caracterizarea pe care spectacolul o merită. Și, spunînd asta, înțeleg că împlinirile și neîmplinirile sale conduc spre actor, așa cum a lucrat cu el regizoarea și cum a fost (sau nu a fost) în stare să-l aducă spre starea de justificare lăuntrică. Prea puțin, în asemenea cazuri, este la fel de rău ca și prea mult.

Spectacolul este, în interiorul concepției estetice ce stă la baza lui, izbutit. Chiar dacă nu am — și mărturisesc că nu am — o aderență reală la formulă, aceasta nu mă împiedică să remarc modul armonios în care întregul reprezentației s-a articulat. Textul lui Tolstoi nu este deloc ușor și nici nu ferește de ispită interpretărilor ce merg de la extrema fanatismului mistic pînă la aceea a fatalismului interpretărilor psihanalitice.